

AuroraAI-ohjelman toimintakertomus 2021

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Ohjelman rakenne ja yhteistyö.....	2
2.1 JulkICT-osaston laajennettu johtoryhmä	2
2.2 AuroraAI-ohjelman ohjausryhmä	2
2.3 AuroraAI-verkon kehittämisen ohjausryhmä.....	3
2.4 AuroraAI-ohjelman yhteistyöryhmä	3
2.5 AuroraAI-chatbotyhteisö	4
2.6 Teemaryhmät	4
3 Tavoitteiden toteutuminen	5
4 Ohjelman päätuotosten edistyminen	6
4.1 AuroraAI-verkko.....	6
4.2 AuroraAI-toimintamalli	8
4.3 Osaamisen ja kyvykkyyksien kehittämisen ohjelma	10
5 Lainsäädäntöasiat	11
6 Budjetti.....	12
7 Viestintä	12
8 Kehittävä väliarviointi.....	14
9 Korjaavat toimenpiteet vuodelle 2022	15

1 Johdanto

Vuoden 2021 aikana AuroraAI-ohjelmassa on otettu merkittäviä edistysaskelia teknisen infrastruktuurin eli AuroraAI-verkon kehittämisessä, toimintamallin konseptoinnissa ja sisältötyössä sekä ohjelman ulkoisessa viestinnässä. Keskeisenä virstanpylväänä voi pitää sitä, että AuroraAI-verkosta on esitelty ensimmäinen demoversio ja että AuroraAI-toimintamallin viitekehityksen ensimmäinen versio on valmistunut. Lisäksi AuroraAI-ohjelma on saanut uusia resursseja viestintään, kun sekä valtiovarainministeriön että Digi- ja väestötietoviraston kehittäjätiimeissä on aloittanut viestintään erikoistunut asiantuntija. Toimintavuoden aikana ohjelman ydinviestejä ja visuaalista ilmettä päivitettiin ja selkeytettiin.

Ohjelmasta teetettiin vuoden 2021 lopulla riippumaton väliarviointi. Arvioinnilla on pyritty tehostamaan ohjelmakauden viimeisen toimintavuoden toimeenpanoa. Arvioinnissa todettiin, että AuroraAI-ohjelman on edelleen merkittävästi panostettava viestintään ja ohjelmakokonaisuuden selkeyttämiseen, minkä onkin todettu olevan viimeisen toimintavuoden vahva painopiste. Arvioinnin mukaan

ohjelman viimeisen toimintavuoden aikana tulee painottaa viestinnän lisäksi meneillään olevien kehittämistoimien loppuunsaattamista sekä keskustelua ohjelman jatkosta sekä valtiovarainministeriön sisällä että sidosryhmien kanssa.

Ohjelman läpivalaisun tulos on siis ollut, että mikäli vuodelle 2022 suunniteltu kehittäminen saadaan toteutettua, ohjelmalle asetetut tavoitteet tullaan vähintäänkin pääpiirteissään saavuttamaan. Lähtökohdat AuroraAI-ohjelman viimeiselle vuodelle vaikuttavat otollisilta, ja vuodesta 2022 voi jälleen ennakoida työntäyteistä.

Helsingissä 4.1.2022

Niko Ruostetsaari
Ohjelmapäällikkö

2 Ohjelman rakenne ja yhteistyö

AuroraAI-ohjelman rakennetta edelleen selkeytettiin toimintavuonna 2021. Ohjelmalle asetettiin kaksi uutta ohjausryhmää sekä jäsenettiin verkostotyöskentelyä kohdentuen ennen muuta ohjelman päätuotoksiin, kuten jo vuoden 2020 loppupuolella aloitettiin. Lisäksi ohjelman yhteydessä toimintansa on aloittanut AuroraAI-chatbotyhteisö.

2.1 JulkICT-osaston laajennettu johtoryhmä

Ohjelman johtoryhmänä on toiminut JulkICT-osaston laajennettu johtoryhmä, jossa AuroraAI-ohjelman ajankohtainen tilanne ja toteuma on käsitelty kerran kvartaalissa eli neljästi vuodessa. Kokoukset on järjestetty 23.3., 9.6., 12.10. ja 14.12. Kokouksissa on käsitelty ohjelman kvartaalikohtaiset tulokset, tekeillä ja suunnitteilla olevat toimenpiteet sekä mahdollisesti linjattavat asiat.

Kokouksissa ei ole raportoitu ohjelman etenemisen tai tavoitteiden saavuttamisen kannalta kriittisiä poikkeamia tai tekijöitä, jotka vaatisivat välitöntä reagointia.

Lisäksi JulkICT-osaston johtoryhmässä on 11.10. hyväksytty esitys DigiFinlandin pääomapolitusten hyödyntämisestä AuroraAI-chatbotin ja MMK-palvelun kehityshankkeen rahoittamiseksi vuonna 2022. 22.11. hyväksyttiin esitelty DigiFinland Oy:n liiketoimintasuunnitelma koskien em. hankkeessa tuotettujen palvelujen jatkuvaa hallintamallia sekä hankkeen option lunastaminen vuodelle 2022. 29.11. hyväksyttiin AuroraAI-toimintamallin viitekehysten ensimmäinen versio sekä vuoden 2022 eteneminen toimintamallin osalta laaditun suunnitelman ja budjetin mukaisesti.

2.2 AuroraAI-ohjelman ohjausryhmä

AuroraAI-ohjelman ohjausryhmä asetettiin lokakuussa 2021 ja sen toimikausi ulottuu 31.3.2023 saakka. Ohjausryhmä kehittää ja ohjaa AuroraAI-ohjelman toteutusta eri organisaatioiden strategi-

sista lähtökohdista ja tavoitteista käsin sekä laatii neuvoa-antavat suositukset ohjelmakauden jälkeiselle kehittämistyölle ja käyttöönottojen edistämiseksi. Suositukset ja linjaukset käsitellään tarvittaessa julkisen hallinnon uudistamisen poliittisessa johtoryhmässä.

Ryhmässä on edustettuina AuroraAI-ohjelman keskeisimmät sidosryhmät, jotka ovat vaikuttaneet ohjelman etenemiseen koko ohjelmakauden ajan. Ryhmä kokoontuu kerran kvartaalissa eli toimikautensa ajan suunnitelman mukaan yhteensä kuusi kertaa. Ryhmän puheenjohtajana toimii ICT-johtaja, ylijohtaja Jarkko Levasma.

Ryhmä kokoontui ensimmäisen kerran 3.12., jolloin ryhmässä käytiin lävitse AuroraAI-ohjelman kehittämisen keskeiset painopisteet ja sisällöt, ohjausryhmän alustava työsuunnitelma sekä hyväksyttiin vuoden 2022 toimintasuunnitelma.

2.3 AuroraAI-verkon kehittämisen ohjausryhmä

AuroraAI-verkon kehittämisen ohjausryhmä asetettiin 24.3.2021. Ryhmän tehtävänä on käsitellä ja hyväksyä AuroraAI-verkon kehittämisen kannalta keskeiset toimintasuunnitelmat ja toteutuksen periaatteet sekä hyväksyä toimintasuunnitelmiin tehtävät merkittävät muutokset. Lisäksi ryhmä kehittää ja ohjaa AuroraAI-verkon toteutusta ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Ryhmä on kokoontunut kerran kuukaudessa ja se jatkaa toimintaansa 31.3.2023 saakka. Ryhmässä on edustettuna valtiovarainministeriön lisäksi Digi- ja väestötietovirasto sekä DigiFinland Oy.

Vuoden 2021 aikana ohjausryhmässä on käsitelty AuroraAI-verkon kehittämisen projektisuunnitelma, arvopakettien edistymisraportointi kokouskohtaisesti, AuroraAI-verkon integrointien rahoitushaku, viestintään liittyvät asiat, AuroraAI-verkon kustannus-hyötyanalyysin tulokset, AuroraAI-verkon pilottien tilanne sekä selvitys pilottiprosessiin liittyneistä haasteista sekä AuroraAI-verkon ydinkomponenttien jatkokehittämistä ja ylläpitoa koskeva kehusehdotus.

2.4 AuroraAI-ohjelman yhteistyöryhmä

Ohjelman yhteistyöryhmä on kokoontunut vuoden aikana yhteensä 10 kertaa eli noin kerran kuukaudessa. Yhteistyöryhmässä on pyritty nivomaan yhteen eri sidosryhmien kehittämishankkeita AuroraAI-ohjelmassa tehtävän kehittämistyön kanssa sekä tarjoamaan keskeisimmille sidosryhmille ajantasaista tietoa ohjelman ja sen toimenpiteiden etenemisestä. Yhteistyöryhmässä on myös käsitelty ja haettu palautetta ohjelman ajankohtaisia kehittämistoimenpiteitä kohtaan.

Vuoden 2021 aikana yhteistyöryhmän kokouksissa on ohjelmakohtaisen raportoinnin lisäksi tarkasteltu erityisesti AuroraAI-toimintamalliin liittyviä toimenpiteitä ja toiminnan muutosta Turun kaupungin, Tampereen kaupungin, Oulun kaupungin ja Mikkelin kaupungin osalta. Lisäksi yhteistyöryhmässä on teknologiaan liittyen tarkasteltu mm. AuroraAI-chatbotin edistymistä ja käyttöönottoa sekä älyrahakkeisiin liittyvää kokeilua ja toimenpidettä Tampereen kaupungin kanssa. Myös lainsäädännöllisiä reunaehtoja liittyen mm. lakiin sähköisen asioinnin tukipalveluista on ryhmässä tarkasteltu sekä myös kansainvälisiä asioita ja yhteistyömahdollisuuksia. Myös sosiaali- ja terveystiete-

riö on esiteltyt hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisarkkitehtuuria ja sen kytköksiä AuroraAI-ohjelmassa tehtävään kehittämiseen. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö on esitellyt joulukuun kokouksessa jatkuvan oppimisen kokonaisuudistusta ja siihen liittyviä kytkentöjä AuroraAI-ohjelman osalta.

Yhteistyöryhmän toiminnassa korostuu jatkossa enenevissä määrin AuroraAI-ohjelman ohjausryhmän työ. Yhteistyöryhmä tukee asettamispäätöksen mukaisesti ohjausryhmän sihteeristön toimintaa.

2.5 AuroraAI-chatbotyhteisö

AuroraAI-ohjelman chatbotyhteisö (AuroraAI-chatbotyhteisö) käynnisti toimintansa maaliskuussa 2021 verkoston käynnistystilaisuudella. Yhteisön käynnistämisen taustalla on valtiovarainministeriön syksyn 2020 virastoille ja laitoksille suunnatun tekoälyä ja robotiikkaa koskevan erityisrahoitushaun sekä AuroraAI-ohjelmassa kehitettävän chatbot-teknologian pohjalta tunnistettu tarve kansalliselle yhteistyölle ja verkostolle. AuroraAI-chatbotyhteisön tehtävänä on koota Suomessa keskustelemaan tekoälyn teknologian parissa työskentelevät toimijat yhteen, vähentää päällekkäistä kehittämistä, lisätä synergioita chatbot-teknologioita hyödyntävien organisaatioiden kesken sekä tehostaa yhteistä oppimista, tiedon ja kokemusten jakamista. Verkostotyö toimii tukena julkishallinnon chatbotkehittämiseksi sekä jakaa aiheeseen liittyvää osaamista ja parhaita käytäntöjä.

Maaliskuun käynnistystilaisuuden yhteydessä verkostolle koottiin aktiivinen joukko, jonka johdolla verkoston tarkempia tavoitteita ja suunnitelmaa lähdettiin rakentamaan. Työ on jatkunut kuukausittaisilla tapaamisilla. AuroraAI-chatbotyhteisön tiekarttaa varten toteutettiin kaksi työpajaa loka-kuussa 2021. Työstöissä hahmotettiin bottiyhteisön toiminnan tarkoitusta, missiota, sekä aikajanaa yhteisistä tekemisistä. AuroraAI-chatbotyhteisön alaverkostona toimii vuonna 2021 käynnistetty Sotebotti-verkosto (Hyteairo), jonka kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä.

2.6 Teemaryhmät

Ohjelmaan liittyvästä teemaryhmätyöskentelystä aktiivisena ovat pysyneet toimintamallia, etiikkaa ja osaamista koskevat ryhmät. Toimintamallia koskeva ryhmä kokoontuu kerran viikossa kahden tunnin ajan käymään lävitse toimintamallin edistymisen ajantasaisen tilanteen. Tapaamiset ja niihin liittyvä aineisto on kaikille avointa.

Osaaminen-teemaryhmä on kokoontunut päivittämään ja jakamaan tietoja noin kerran kvartaalissa eli neljä kertaa vuodessa. Ryhmä on hiljentynyt samalla, kun osaamisen ja kyvykkyyksien kehittämisen painopiste on siirtynyt irrallisista toteutuksista selkeämmin tuottamaan muiden tuotoksien kehittämistä ja käyttöönottoa tukevia viestinnällisiä sisältöjä. Ryhmälle ei kaavailla toimintaa toimintavuonna 2022, vaan osaamiseen liittyviä tematiikkoja käsitellään osana ohjelman ja sen osa-alueiden yleistä viestintää ja kehittämistä.

Lisäksi etiikka-teemaryhmä on julkaissut toimintavuoden aikana kaksi väliraporttia, jotka ovat tarkastelleet ohjelmaan liittyviä eettisiä ja lainsäädännöllisiä näkökulmia, joista ryhmä on koostanut

kaksi väliraporttia. Väliraportit ovat tarkastelleet ohjelman periaatteita ja tavoitteita, palvelusuositte-
lua, tietojohdamista, juridiikkaa, palveluekosysteemejä sekä yhdenvertaisuuden toteutumista. Välira-
portit on käsitelty avoimissa tapaamisissa toukokuussa ja lokakuussa. Vuoden 2022 tammikuussa
käsitellään vastaavasti etiikka-teemaryhmän väliraporttien pohjalta laatimat toimenpidesuosituks²

Sen sijaan teknologiaa koskevalla teemaryhmällä ei ole enää ollut toimintaa vuonna 2022 johtuen
siitä, että sen toimintaa ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi AuroraAI-verkon kehittämisen dyna-
miikka huomioiden. Sen sijaan teknisiä asioita on käsitelty asetettujen ryhmien lisäksi myös Auro-
raAI-ohjelman tilannepalaverissa sekä syyskuussa järjestetyssä laajassa verkostotapahtumassa.

Myöskään lainsäädäntöä koskeva ei ole kokoontunut enää vuoden 2021 aikana, ja jatkossa lainsää-
däntöasioita käsitellään tapauskohtaisesti esimerkiksi yhteistyöryhmän tai tilannepalaverien kokoon-
tumisissa. Tilanteesta päätettiin vuoden 2020 aikana, mikä kirjattiin myös edellisvuoden toimintaker-
tomukseen.

Kuten vuoden 2020 toimintakertomuksessa todettiin, teemaryhmätyöskentely ei alun perin perustet-
tujen ryhmien osalta ole löytänyt luonnollista rytmiänsä ja paikkaansa ohjelmakokonaisuuden raken-
teissa. Tästä syystä johtuen teemaryhmiä on edelleen päätetty yhdistää ja niiden toimintaa ei ole pi-
detty itseisarvona. Toisaalta esimerkiksi toimintamalli-teemaryhmä on kokoontunut aktiivisesti vii-
kottain kahden tunnin ajan työskentelemään. Ulkoisen sidosryhmäviestinnän työkaluna teemaryh-
mistä onkin päätetty luopua ja panostaa viestinnän osalta laadukkaampaan ja oikea-aikaiseen materi-
aalien tuotamiseen tavalla, joka hyödyntää ohjelman jo olemassa olevia muita rakenteita (esim. asetet-
t³ ryhmät, tilannepalaverit, Slack-yhteisö). Osaltaan kyse on ollut myös AuroraAI-tiimin resurssiti-
lanteesta, joka on pakottanut priorisoimaan työskentelyn tapoihin liittyviä asioita.

3 Tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2021 aikana ohjelmassa toteutettiin sekä kehitystyötä että valmistele⁴via toimenpiteitä, joilla
ohjelmakaudelle asetettujen tavoitteiden toteutuminen pyritään varmistamaan. Vuoden 2022 aikana
toteutettaviksi määritetyt tavoitteet ovat seuraavat:

- AuroraAI-toimintamalli on eri organisaatioiden hyödynnettävissä työkaluineen ja esimerkki-
toteutuksineen.
- AuroraAI-verkkoon on mahdollista liittää palveluita ja hyödyntää sen tarjoamia toiminnalli-
suuksia eri organisaatioiden osalta.
- Ohjelmassa tuotetut käyttöliittymäratkaisut (DigiFinland Oy) ovat käyttöönotettavissa ja mo-
nistettavissa eri organisaatioiden tarpeisiin.
- Osaamisen ja kyvykkyyksien kehittämisohjelman tuotokset on käyttöönotettavissa.
- Digitaalisten identiteetin hyödyntämisen mahdollisuudet osana AuroraAI-verkkoa on kartoi-
tettu.
- AuroraAI-älyrahakekokeilun tulokset on toimeenpantu osana AuroraAI-verkkoa.

AuroraAI-toimintamallin ensimmäinen versio jäsennettiin vuoden 2021 työskentelyn pohjalta marraskuun alussa. Ensimmäinen versio esiteltiin 29.11. JulkICT-osaston johtoryhmässä, ja työskentelytoimintamallin kehittämiseksi jatkuu esiteltyyn pohjalta toimintavuoden 2022 aikana. Vuonna 2022 julkisen hallinnon ihmiskeskeisen toiminnan muutoksen tueksi luodaan verkkopalvelu, joka kokoaa AuroraAI-ohjelmakauden aikana tehdyt työkalut, teknologiat, toimintamallit ja osaamisen kehittämisen tuen kaikkien vapaasti hyödynnettäväksi. Osaamisen ja kyvykkyyksien kehittämissuunnitelmassa sisältöjä on tuotettu ohjelmakauden alusta lukien.

AuroraAI-verkosta esiteltiin 29.9.2021 ensimmäinen demoversio laajalle yleisölle virtuaalitapahtumassa. AuroraAI-verkon yhteiset palvelut eli nk. ydinkomponentit ovat eri palveluiden käytettävissä, ja niitä jatkokehitetään vuoden 2022 aikana pilottipalveluiden kanssa. Valtiovarainministeriö toteutti vuoden 2021 lopussa rahoitushaun valtion virastoille ja laitoksille sekä kunnille ja kuntayhtymille AuroraAI-verkon pilotointia varten. Piloteilla myös tehostetaan AuroraAI-verkkoon liittymisen prosessia. Lisäksi DigiFinland Oy:n kehittämistä käyttöliittymäpalveluista on esitelty MVP-versiot, ja palveluihin liittyvä liiketoimintamalli on käsitelty JulkICT-osaston johtoryhmässä marraskuun 2021 aikana.

Vuoden 2021 aikana myös konseptoitiin Tampereen kaupungin kanssa tavoitteiden mukainen älyrahake-kokeilu AuroraAI-verkossa. Kokeilu toteutetaan yhdessä Kansaneläkelaitoksen kanssa vuoden 2022 aikana niin, että Kela vastaa tarjottavasta älyrahake-teknologiasta osana AuroraAI-verkkoa ja Tampereen kaupunki toteuttaa mm. kohderyhmien ja palveluntarjoajien osallistamiseen liittyvät toimenpiteet.

4 Ohjelman päätuotosten edistyminen

AuroraAI-ohjelmalla on asettamis päätöksen mukaisesti kolme päätuotosta: AuroraAI-verkko, AuroraAI-toimintamalli sekä näiden kehittämistä ja käyttöönottoa tukeva osaamisen ja kyvykkyyksien kehittämissuunnitelma (OsaKe). OsaKe-kokonaisuus sulautettiin toimintavuoden aikana osaksi AuroraAI-toimintamallin kehittämistä, jossa niin ikään tarkastellaan ihmiskeskeiseen toiminnan muutokseen liittyviä kyvykkyyksiä ja niiden kehittämistä. Ratkaisun on katsottu tiivistäneen ohjelmatoimitusta ja vapauttaneen toisaalta resursseja OsaKe-koordinoinnista ohjelmaviestintään. Viestinnän on katsottu olleen puutteellisesti resursoitu koko ohjelmakauden ajan.

4.1 AuroraAI-verkko

AuroraAI-verkon kehittämisessä vuonna 2021 toteutettiin Digi- ja väestötietoviraston vastuulla olevan ydinkomponenttien kehittämishankkeen osalta niiden ensimmäiset versiot (AuroraAPI, profiilinhallinta, palvelusuositteleva, palveluhakemisto). Kehitettyjä toiminnallisuuksia testattiin erityisesti nuorille käyttäjille suunnatuilla pilottipalveluilla, jotka liitettiin myös AuroraAI-verkkoon. Verkon ensimmäisinä pilotteina Väestöliiton Poikien puhelin –palvelu ja Diakonia-ammattikorkeakoulun Zekki-palvelu ovat testanneet palveluiden liittämistä verkkoon ja sen ydinkomponenttien hyödyntämistä.

AuroraAI-verkon käyttöönottojen ja integrointien tukemiseksi avattiin syyskuussa 2021 valtion virastoille ja laitoksille sekä kunnille ja kuntayhtymille suunnattu rahoitushaku, jonka hakuaikaa pidentettiin alkuperäisestä lokakuun lopusta marraskuun loppuun saakka. Vaikuttimena hakuajan pidentämiseen oli se, että kehittämisen alkuvaiheessa pilottien käyttötapauksen tunnistaminen ja määrittely osoittautui suunniteltua työläämmäksi prosessiksi. Valtiovarainministeriö vastaanotti lopulta 5 rahoitushakemusta marraskuun loppuun mennessä, vaikka tavoitteet olivat lukumäärällisesti tätä korkeammalla. Vaikka tavoitteesta lukumäärällisesti jäätiinkin, on oletettavaa, että nykyisten pilottien avulla saadaan tehostettua verkkoon liittymisen prosessia niin, että ohjelman tavoitteet ohjelmakauden jälkeisestä kustannustehokkaasta ja sujuvasta integroinnista saadaan toteutettua.

Digi- ja väestötietovirasto selvitti pilottikumppanien löytymiseen liittyviä haasteita, mikä käsiteltiin AuroraAI-verkon kehittämisen ohjausryhmässä joulukuun kokouksessa. Selvityksen mukaan rahoitushausta irtaantui useampi taho sen vuoksi, ettei käyttötapauksia rahoitushaun tarjoamassa määräajassa ollut löytynyt. Usean kumppanin kanssa määrittelytyö jatkuu vuoden 2022 aikana ja etenee mahdollisesti rahoituksesta huolimatta. Lisäksi erityisesti kuntasektorilla haasteeksi nähtiin se, ettei melko nopeasti ilmaantunut pilotointimahdollisuus soveltunut organisaation kehittämisen jo valmiiksi täyteen tiekarttaan tai että organisaation sisäiset resurssihaasteet estivät osallistumisen pilotointiin kehityshankkeen aikana. Osin kuntasektorilla lisähaastetta osallistumiseen toivat samanaikaiset TE-palveluja ja sote-palveluja koskevat uudistukset. Selvityksen mukaan kuitenkin AuroraAI-ohjelman tarjoama tuki kiinnostuneille on koettu hyvänä ja riittävänä ja että kaikilla selvitykseen osallistetuilla on edelleen intressi olla mukana AuroraAI-verkon kehityksessä tavalla tai toisella.

Rahoitushaussa piloteiksi valikoituivat Helsingin kaupunki, Oulun kaupunki, Essote, Uudenkaupungin kaupunki ja Turun kaupunki, joista Oulun ja Turun hakemukset täydentyvät vuoden 2022 aikana. Pilottien tarkoituksena on kehittää AuroraAI-verkkoa siihen kytkeytyneiden palveluiden kautta sekä kasvattaa AuroraAI-verkkoon kytkeytyneiden palveluiden lukumäärää. Pilottien kautta kehitetään myös palveluita tuottaville organisaatioille suunnattu AuroraAI-verkkoon kytkeytymisen aloituspaketti, jonka avulla organisaatiot voivat itsenäisesti liittää palvelunsa AuroraAI-verkkoon.

DigiFinland Oy:n vastuulla olevan AuroraAI-chatbotin ja MMK-palvelun kehityshankkeen osalta vuonna 2021 toteutettiin ensimmäinen tuotantoversio MMK-palvelusta (Mun Ripari). Lisäksi kehityshankkeessa toteutettiin nk. bottitehtaan mahdollistavat toimenpiteet, joiden kautta DigiFinland pystyy tarjoamaan asiakkailleen kustannustehokkaita ratkaisuja AuroraAI-chatbotin käyttöönottojen osalta. Jo aiemmin aloitetun sosiaali- ja terveystieteiden Hytebotti-ratkaisun lisäksi AuroraAI-chatbotin käyttöönottopilotit aloitettiin Kuopion ja Tampereen kaupunkien kanssa.

AuroraAI-chatbotin käyttöönottojen tukemiseksi perustettiin myös AuroraAI-chatbotyhteisö, joka toimii myös palveluntuottajien vertaistukena ja foorumina näiden yhteisen osaamisen kasvattamiseksi. Lisäksi DigiFinland Oy:n osalta muodostettiin liiketoimintamalli kehitettävien tuotteiden ympärille, joka hyväksyttiin valtiovarainministeriön JulkICT-osaston johtoryhmässä marraskuun lopulla.

Syyskuun lopussa AuroraAI-verkkoa havainnollistettiin toiminnallisena kokonaisuutena ensimmäisen kerran avoimessa verkostotapahtumassa. Vuoden 2022 toteutus AuroraAI-verkon osalta keskittyy demonstraatioissa esitettyjen toiminnallisuuksien täyteen mahdollistamiseen.

AuroraAI-verkon kustannus-hyötypotentiaalin osalta kevään ja syksyn aikana toteutettiin selvitys, josta vastasi Broad Scope Management Consulting Oy tehdyn kilpailutuksen pohjalta. Selvitys toteutettiin perehtymällä olemassa olevaan materiaaliin sekä toteuttamalla laaja haastattelukierros kehittäjien ja tärkeimpien sidosryhmien osalta. Kustannustekijöiksi kehittämisessä on tunnistettu verkon kehittämisen kustannukset sekä siihen liittyvien palvelujen kehittämiskustannukset sekä ylläpitokustannukset verkon osalta. Laskennalliseksi säästöpotentiaaliksi eri toimijoiden kehityskustannuksissa on tunnistettu noin 27 miljoonaa euroa. Tavoitetilassa palvelutuotannon vaikuttavuuden edistämisen hyötypotentiaali on arvion mukaan noin 1,5 – 3 miljardia euroa vuodessa.

Analyysissa on tunnistettu, että AuroraAI-ohjelmalla on keskeinen rooli kansallisen digitalisaatiokehityksen vauhdittamisessa ja että potentiaaliset kokonaishyödyt ovat suuruusluokaltaan miljardiluokkaa. Potentiaaliin hyötyihin nähden kehittämisen kustannukset on tunnistettu vähäisiksi kuitenkin niin, että hyödyt realisoituvat siinä vaiheessa, kun verkkoon liittyviä tahoja on riittävästi ja kansalaisille voidaan tarjota kattavia palvelukokonaisuuksia. Mikäli kriittistä massaa verkon palveluavaruuden näkökulmasta ei onnistuta saavuttamaan, hyödyt jäävät teknisten komponenttien yhteiskehittämisessä saavutettuihin kustannussäästöihin. Keskeisiksi toimenpiteiksi hyötyjen realisoimiseksi arviointiinkin markkinoinnin ja velvoittamisen kaltaiset keinot. Taloudellisesta näkökulmasta suurikokoisiin palveluntuottajiin (virastot ja kunnat) keskittyminen nähtiin ensiarvoisen tärkeänä.

Lisäksi AuroraAI-verkon ohjauksen kehittämisessä ohjausmallia on pyritty tehostamaan vuoden 2021 aikana. Digi- ja väestötietoviraston projektitoimisto (PMO) on fasilitoinut työskentelyä ohjauksen kehittämisen osalta, ja esitys ohjausmallin tehostamiseksi käsiteltiin AuroraAI-verkon kehittämisen ohjausryhmän joulukuun kokouksessa. Fasilitoinnin lopputulemana on ollut, että tarvitaan vahvempaa ja yhdessä yli organisaatorajojen tapahtuvaa valmistelutyötä ja selkeämpi foorumi yhteiselle valmistelutyölle. Ratkaisuna havaittuihin haasteisiin ohjausryhmä päätti perustaa foorumin, joka koostuu VM:n, DVV:n ja DF:n edustajat yhteen ja työstää yhdessä ylätasoon tavoitteista johdettavia toteutuskelpoisia kokonaisuuksia eri organisaatioille sekä valmistelee toteutuksen tiekarttaa resurssirajoitteet huomioiden. Foorumi tulee kokoontumaan joka toinen viikko vuoden 2022 aikana, ja uutta toimintamallia seurataan osana AuroraAI-verkon kehittämisen ohjausryhmän työskentelyä.

4.2 AuroraAI-toimintamalli

AuroraAI-toimintamallin kehittäminen käynnistyi alkuvuodesta 2021, ja toimintamalli-kokonaisuuden voidaan katsoa jäsentyneen huomattavasti vuoden aikana. Toimintamallin tehtävänä on tukea erityisesti julkisen hallinnon organisaatioiden kehittämistä kohti ihmisten tarpeet paremmin huomioivaa toimintaa. Toimintamallin keskeisimpinä tavoitteina on tuoda yhteen toimintamallin kehittämisessä syntyvät opit siitä, kuinka ihmisten yksilölliset tarpeet voitaisiin huomioida julkisen hallinnon toiminnassa ja palvelujen tarjoamisessa entistä paremmin, opastaa ihmiskeskeisessä toiminnan kehittämisessä tekoälyn ja kehitettävän AuroraAI-verkon avulla sekä tuottaa organisaatioille konkreettisia työkaluja ja esimerkkejä ihmiskeskeisen toiminnan kehittämisen tueksi. Toimintamallin sisällöillä

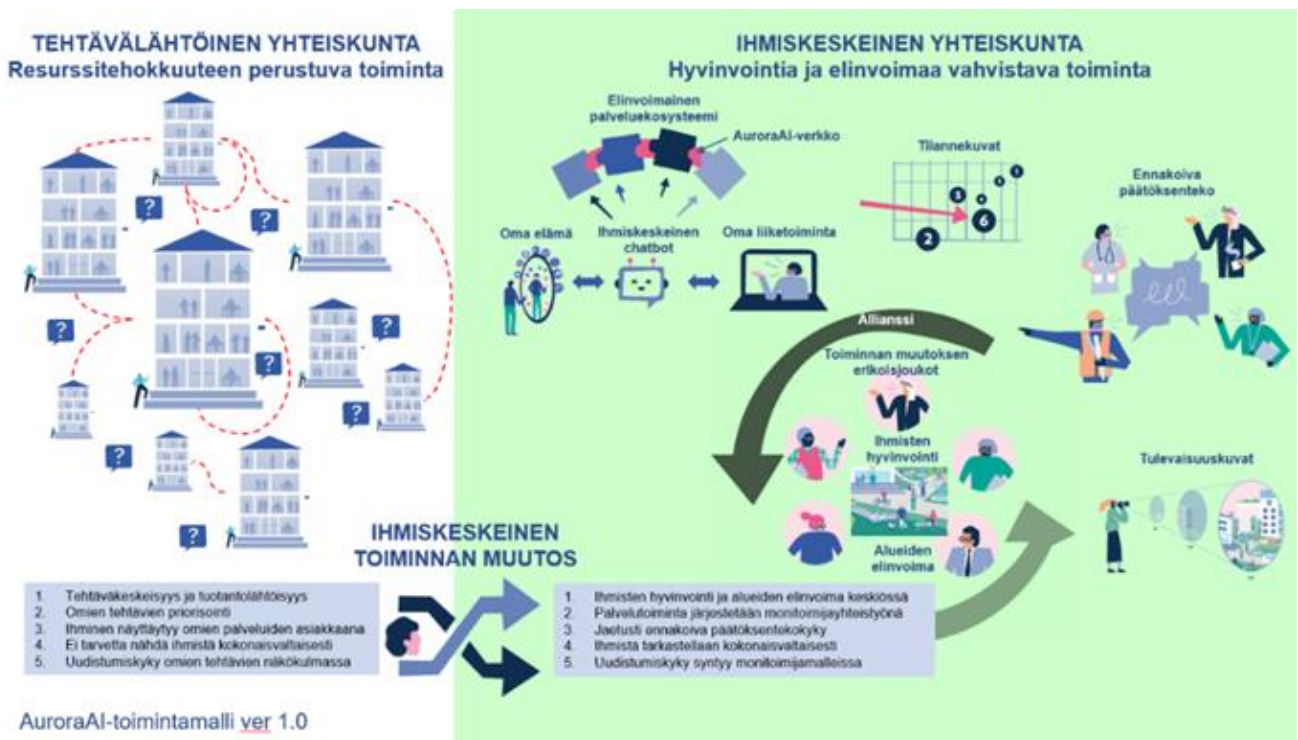
tuetaan julkisen hallinnon strategian toimintalinjaus 1:n toimeenpanoa, joka ohjaa järjestämään palvelut ihmislähtöisesti ja monimuotoisesti.

Toimintamallin kehittämistyötä on tehty yhdessä eri kumppaniorganisaatioiden kanssa. Kehittämissä kumppaniorganisaatioiksi ovat lähteneet mukaan Turun, Tampereen ja Oulun kaupungit sekä järjestösektorilta Kirkkohallitus. Lisäksi toimintamallia kehitetään myös muiden valtiovarainministeriön rahoittamien toimenpiteiden kautta, joiden osalta mukana ovat Tieteen tietotekniikan keskus CSC, HAUS Kehittämiskeskus Oy, valtion kestävän kehityksen yhtiö Motiva Oy sekä tarvittava konsulttituki yksityiseltä toimittajalta. Toimintamallin joka tiistai kokoontuviin teemaryhmiin on osallistunut lisäksi säännöllisesti useita asiantuntijoita erityisesti valtionhallinnosta.

AuroraAI-toimintamallin kehittäminen käynnistettiin 19.3. avoimella verkostotilaisuudella. Tilaisuuden pohjalta toimintamalli-työlle perustettiin yhteinen Miro-työskentelyalusta, jonka äärellä työ eteni koko vuoden ajan viikottaisissa teemaryhmän tapaamisissa. Toimintamallin käynnistämisen yhteydessä tunnistettiin 13 toimenpidettä, joiden kautta ensimmäistä versiota toiminnan muutoksen viitekehystä sekä tätä tukevista työkaluista ja esimerkkitoimituksista lähdettiin vuoden 2021 aikana rakentamaan.

Toimintamallin kokoavaa viitekehystä jäsennettiin yhdessä verkostona työskennellen. Viitekehyställä pyrittiin jäsentämään tunnistetuista toimenpiteistä muodostuvaa temaattisesti ehyttä kokonaisuutta, jota konkretisoitiin eri toimenpitein syksyn 2021 aikana.

Kukin toimenpide-vastaava aloitti omalla vastuullaan olevan toimenpiteen nivomista osaksi viitekehystä, joka kuvaa ihmiskeskeisen toiminnan muutoksen kohti tekoälyaikaa. Syksyn 2021 työskentely kulminoitui marraskuun ensimmäisellä viikolla, kun valtiovarainministeriön AuroraAI-tiimi ja HAUSin edustajat kokoontuivat viikoksi hybridityöskentelyyn Tampereelle yhdessä toiminnan muutosta tekevien pilottiorganisaatioiden kanssa. Intensiiviviikon työskentelyssä luotiin toimintamallin ensimmäinen viitekehys, joka luo pohjan vuoden 2022 työskentelylle (kuva 1).

Kuva 1: AuroraAI-toimintamallin ensimmäinen viitekehys.

4.3 Osaamisen ja kyvykkyyksien kehittämisen ohjelma

Osaamisen ja kyvykkyyksien kehittämisen ohjelmassa on vuoden 2021 aikana toteutettu tekoälyä käsittelevä webinaarisarja, joka on julkaistu maksuttomana verkkokoulutuksena eOppiva.fi-verkkopalvelussa. Webinaarisarja koostuu kolmesta kokonaisuudesta: mistä tekoälyssä on kyse, tekoälyn toimintaperiaate ja tekoäly yhteiskunnassa. Lisäksi webinaarisarjaa on täydennetty kolmella verkkolähetyksenä toimineelle tekoälylive-toteutuksella, jossa webinaarisarjan käyneet käyttäjät ovat voineet kysyä ja kommentoida lisää koskien webinaarisarjan sisältöjä. Webinaarisarjaa on aloitettu eOppiva.fi-verkkopalvelussa vuoden 2021 loppuun mennessä vajaa 600 kertaa ja se on suoritettu noin 200 kertaa.

Lisäksi vuoden 2021 aikana toinen keskeinen teema OsaKe-toteutusten osalta on ollut ihmiskeskeytyksen liittyvä koulutussisältö. eOppiva.fi-verkkopalveluun on tuotettu näkökulmia ihmiskeskeytyksen –verkkokoulutus, joka on suunnattu erityisesti julkisen hallinnon kehittäjille ja opastaa siihen, mitä ihmiskeskeytydellä tarkoitetaan, millaista muutosta ihmiskeskeytyden toteutuminen vaatii ja miten ihmiskeskeytyttä voi itse omassa työssään edistää. Lisäksi koulutusta on täydennetty kahdella podcastilla, jotka käsittelevät ihmiskeskeytyden suhdetta digitalisaatioon ja sitä, mitä on ihmiskeskeytyksellinen tekoäly. Koulutus on aloitettu eOppiva.fi-verkkopalvelussa vuoden loppuun mennessä vajaa 400 kertaa ja se on suoritettu noin 130 kertaa.

Laadituista oppimissisällöistä on viestitty osana AuroraAI-ohjelman sidosryhmäviestintää sekä valtiovarainministeriön viestintäkanavissa ml. sosiaalisen median sisällöt.

Lisäksi OsaKe-kokonaisuuden alla on tuotettu suomen ja ruotsin kieliset versiot Helsingin yliopiston julkaisemasta Ethics of AI –verkkokoulutuksesta. Koulutus on kaikille avoin, mutta yliopisto-opiskelijat voivat saada halutessaan kurssin läpäisemisestä rekisteröitävän opintosuorituksen. Toteutus vahvistaa asettamispäätöksen mukaista tavoitetta kehittää kyvykkyyttä käsitellä eettisiä kysymyksiä.

Vuoden 2022 aikana OsaKe-toteutukset yhdistyvät osaksi AuroraAI-verkon ja AuroraAI-toimintamallin kehittämistä viestinnällisin ja pedagogisin keinoin. Asettamispäätöksen mukaisesti OsaKe tukee muiden päätuotosten kehittämistä ja käyttöönottoa, ja vuoden 2022 aikana verkon ja toimintamallin osalta niiden kehittämisen kypsyystaso on valmis fuusioimaan OsaKe-kokonaisuuden osaksi niiden sisällä tapahtuvaa kehittämistä.

Lisäksi vuoden 2021 lopulla suunniteltiin yhdessä HAUS Kehittämiskeskus Oy:n ja julkisen hallinnon strategiitiimin kanssa valmennus koskien ihmiskeskeisten palveluiden suunnittelua ja toteutusta. Vallitsevista pandemiaolosuhteista johtuen kurssi päätettiin järjestää etätoteutuksena, johon osallistuu 50 osallistujaa julkisen hallinnon eri organisaatioista. Valmennusohjelma käynnistyy tammi-kuussa 2022 ja se koostuu yhteensä kuudesta moduulista kevään 2022 aikana. Ohjelman tavoitteena on, että valmennuksen jälkeen osallistuvat mm. ymmärtävät, mitä ihmiskeskeisten palveluiden suunnittelu ja toteuttaminen julkishallinnossa tarkoittavat ja miten ihmiskeskeisyyden periaatteita voi huomioida omassa työssä ja organisaatioissa.

5 Lainsäädäntöasiat

Ohjelman esiselvitysvaiheessa keskeiseksi lainsäädännölliseksi kysymykseksi tunnistettiin AuroraAI-verkon mahdolliset vaikutukset digitaalisten palveluiden markkinoihin ja niiden toimivuuteen, sekä AuroraAI-verkon:n mahdollinen luonne Euroopan unionin lainsäädännössä kiellettynä valtiontukena. AuroraAI-kokonaisuuden kirkastuttua, vuonna 2021 lainsäädännöllinen tarkastelu valtiovarainministeriössä on painottunut erityisesti tähän näkökulmaan.

Toukokuussa 2021 päätettiin hankkia ulkopuoliselta toimittajalta AuroraAI-verkon markkina- ja kilpailuvaikutuksia koskeva selvitys. Toimittajaksi valikoitui kilpailutuksen jälkeen CGI Oy. Toimittaja valikoi markkinakartoituksen pohjalta 22 toimijaa, joita haastateltiin kesän ja syksyn aikana selvityksen toteuttamista varten. Haastattelujen ja relevantin sääntelyn pohjalta CGI laati analyysin AuroraAI-ohjelmassa tehtävän teknisen kehittämisen kilpailuvaikutuksista yhteenvedoineen.

Selvitys valmistui joulukuussa 2021, ja sen alustavia tuloksia esiteltiin ohjelman yhteistyöryhmässä 26.11. Selvityksen keskeisimmät havainnot olivat, että AuroraAI-verkko on luonteeltaan taloudellista toimintaa, mutta sillä ei ole mainittavia vaikutuksia markkinoihin tai samankaltaista toimintaa harjoittavien liiketoimintaan. AuroraAI-verkkoa vastaava palvelua ei todennäköisesti voi syntyä markkinoiden tuottamana, joten on olemassa peruste tuottaa se julkisena tehtävänä, mutta tämän tehtävän perustuminen lakiin on vielä varmistettava. Selvityksen mukaan myös AuroraAI-chatbot-referenssitoteutukselle on olemassa markkinaehtoisesti tuotettuja vastineita, mutta näiden markkina on jo erittäin kilpailtu, eikä referenssitoteutus sitä käytännössä tulisi häiritsemään.

Selvityksen pohjalta valtiovarainministeriö laati muistion, jossa laaditaan huolellisempi analyysi AuroraAI-verkon kilpailu- ja valtioneuvoston lausuntopalvelu.fi:ssä ja siihen pyydetään lausuntoja laajalla jakelulla. Muistion ja yhteenvedon pohjalta tehdään johtopäätökset seuraavista toimenpiteistä.

Tietosuojaosaston osalta syksyllä 2021 Digi- ja väestötietovirasto sekä DigiFinland alkoivat käydä säännöllisiä kokouksia AuroraAI-verkon tietosuojakysymyksistä ja etsiä niihin käytännön ratkaisuja. Tietosuojaosaston näkökulmaa on pidetty esillä myös erilaisissa tapaamisissa, koska lähtökohtaisesti AuroraAI-verkossa operoivat toimijat vastaavat itse rekisterinpitäjinä henkilötietojensa käsittelystä niin kuin siitä säädetään EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa (GDPR).

6 Budjetti

AuroraAI-ohjelman kokonaisbudjetti vuosina 2020-2022 on kokonaisuudessaan 11 220 000 euroa. Budjetin näkökulmasta kehittäminen on vuonna 2021 edennyt suunnitelman mukaan pois lukien se, että toimintamalli-osuuden näkökulmasta sidotut erät ovat toistaiseksi jääneet suunniteltua vaatimattomammaksi, mikä vapauttaa vuodelle 2021 budjetoitua osuutta vuoden 2022 kehittämisen hyväksi. Lisäksi AuroraAI-verkon rahoitushaussa käyttämättä jäänyt osuus (luku 4.2) vapauttaa resursseja toimintamalli-työn sekä muiden AuroraAI-verkon pilottien hyväksi. Käyttämättä jäävää osuutta rahoitushakuun varatusta määrärahasta jää noin 500 000 euroa, jolle tarkastellaan käyttökohteita ja tarvetta vuoden 2022 alkupuolella. Tarvittaessa määrärahasta luovutaan muiden valtiovarainministeriön JulkICT-osaston hankkeiden hyväksi.

Vuoden 2021 toteutumien osalta teknisen kehittämisen toteumat (DVV ja DF) ovat raportointitietojen mukaan toteutumassa lähes täysimääräisesti huolimatta kuvassa esitetystä tilanteesta. DVV:n osalta vuodelle 2021 myönnettyä määrärahaa on kuitenkin jäämässä käyttämättä yhteensä 310 000 euroa, joka siirretään vuodelle 2022 hyödynnettäväksi. DVV:n kehityshankkeen osalta vuoden 2022 tosiasiallinen budjetti on 2 110 000 euroa, joka arvion mukaan tulee hyödynnetyksi kehittämisessä täysimääräisesti.

7 Viestintä

AuroraAI-ohjelman viestinnän katsotaan jäsentyneen ja tehostuneen vuoden 2021 aikana. Merkittävintä toimenpide viestinnän jäsentämiseksi on ollut ohjelman ydinviestien laatiminen yhteistyössä valtiovarainministeriön viestinnän kanssa. Ydinviestien osalta on luotu ohjelman pääviesti (Luomme entistä paremmat edellytykset sujuvalle arjelle ja sille, että ihmiset löytävät tarvitsemansa palvelut) sekä tuotoskohtaiset pääviestit ja niiden tukiviestit. Ydinviestit on otettu osaksi toimintaa kaikissa ohjelman osa-alueissa ja niistä saatu palaute on ollut positiivista. Lisäksi ohjelman visuaalinen ilme ja siihen liittyvät kuvakkeet päivitettiin toimintavuoden aikana.

Ohjelmassa on jatkettu joka toinen viikko toistuvien tilannepalaverien järjestämistä myös vuoden 2021 aikana. Tilannepalaverit ovat ohjelman avoimia verkostotilaisuuksia, joiden kesto on noin 50

minuuttia. Palavereissa on säännöllisesti ollut mukana tapaamiskerrasta riippuen noin 40-70 osallistujaa eri organisaatioista sekä valtionhallinnosta, kuntasektorilta, järjestöistä ja yksityisistä yrityksistä. Tilannepalavereissa on käyty lävitse ohjelman etenemiseen liittyviä ajankohtaisia asioita.

Ohjelman Slack-yhteisö on jatkanut keskeisenä työkaluna ja toimintatapana ohjelmakokonaisuuden toteuttamiseen ja viestintään liittyen. Slack-yhteisö toimii AuroraAI-ohjelman verkoston keskeisimpänä työkaluna, jota hyödyntää myös mm. STM:n hallinnonalan hyvinvoinnin ja terveyden tekoäly ja robotiikka (Hyteairo) –verkosto. Slack-yhteisössä on jo yli 1450 rekisteröitynyttä käyttäjää.

Vuoden 2021 aikana ohjelmassa järjestettiin myös syyskuussa AuroraAI-verkkoa käsitellyt verkko-toteutuksena järjestetty verkostotapahtuma, jossa mukana oli noin 550 uniikkia käyttäjää. Tapahtumassa esiteltiin AuroraAI-verkon kehitystyön tilannetta ja tavoitetilaa ensimmäisten verkon referenssitoteutusten kautta. Verkon kehityksestä olivat kertomassa Digi- ja väestötietoviraston, valtiovarainministeriön ja DigiFinland Oy:n edustajien lisäksi esimerkiksi Väestöliiton ja Diakin kaltaiset verkon kehitystyössä mukana olevat sidosryhmät. Tapahtuma sai myönteisen vastaanoton. Palautekyselyn osalta 84 % osallistujista katsoi, että tapahtuma vastasi odotuksia ja 88 % totesi tapahtuman lisännen ymmärrystä AuroraAI-verkosta. Toisaalta tapahtuma ja siihen liittynyt viestintä jätti myös edelleen kehittämisen varaa; vastaajista 56 % totesi hahmottaneensa AuroraAI-verkon mahdollisuudet ja 39 % koki organisaationsa voivan liittyä mukaan AuroraAI-verkkoon EOS-vastausten ollessa 55 %. Verkostotapahtuma myös poiki useita yhteydenottoja mahdollisten verkkoon liittyvien pilottien ja integrointien osalta.

Kuva 2: AuroraAI-ohjelman ydinviestit.

Viestintä ja markkinointi ovat ohjelman vuoden 2022 toimintasuunnitelman mukaisesti ohjelmakauden viimeisen toimintavuoden selkeä painopiste. AuroraAI-ohjelman ohjelmatiimissä on aloittanut

vuoden 2021 loppupuolella myös viestintää koordinoiva asiantuntija, joka tuo kaivattua resurssia ja osaamista ohjelman viestinnän järkevöittämiseen. Viestintää tehdään ja koordinoidaan yhdessä ohjelmaan osallistuvien pilottiorganisaatioiden kanssa koskien sekä teknistä että toiminnallista ohjelman ulottuvuutta. Myös valtiovarainministeriön viestintäosasto jatkaa edelleen yhteistyötä ohjelmaa koskevan viestinnän toteuttamisessa.

8 Kehittävä väliarviointi

Valtiovarainministeriö kilpailutti Hansel Oy:n kautta riippumattoman arvioinnin AuroraAI-ohjelmasta syksyllä 2021. Hankinta piti sisällään myös vuoden 2021 loppupuolella toteutettavan kehittävän väliarvioinnin, jonka tarkoituksena oli tuottaa analyysi ohjelman etenemisestä, tuloksista ja vaikutuksista sekä laatia kehittämissesityksiä tavoitteiden saavuttamiseksi. Analyysi toteutettiin olemassa olevia aineistoja analysoiden sekä osallistamalla ohjelman sidosryhmiä ja aktiivisia toimijoita. Väliarviointi toimitettiin valtiovarainministeriölle tammikuussa 2022. Väliarvioinnissa korostui kehittämissuositusten, suositusten ja neuvoa-antavien ohjeiden tuottaminen ohjelman viimeisen toimintavuoden suunnittelun tueksi.

Väliarvioinnin keskeiset johtopäätökset olivat, että ohjelman tavoitteet koetaan tärkeinä, mutta ne ovat osittain myös vaikeasti tulkittavia. Tilanne edellyttää ohjelman viimeiseltä toimintavuodelta viestinnällisiä toimenpiteitä, joilla selkeytetään ja tehdään ymmärrettäväksi ohjelmaa koskevaa kehittämistyötä ja sen tavoitteita. Johtopäätöksissä myös tunnustettiin, että vuosi 2022 tulee olemaan tärkeä ohjelman onnistumisen kannalta. Selvityksessä todettiin, että Mikäli viimeisen vuoden aikana pystytään keskittymään käynnissä olevien kehitystoimien loppuunsaattamiseen, ohjelman tavoitteet tullaan ainakin ylätasolla saavuttamaan. Tämän lisäksi johtopäätöksissä todettiin, että ohjelman ohjaus- ja johtamisjärjestelmä on joiltain osin toiminut vaivattomasti. Tilannetta on vuoden 2021 aikana pyritty kehittämään perustamalla kaksi uutta ohjaavaa ryhmää koskien koko ohjelmakokonaisuutta ja AuroraAI-verkon kehittämistä. AuroraAI-verkon arvopakettijohtamista ja –ohjausta pyritään edelleen tehostamaan ohjelman viimeisen toimintavuoden aikana, ja se tuo toivottavasti lisää eväitä myös tulevaisuuden ohjelmien, hankkeiden ja projektien johtamiseen. Lisäksi arvioinnissa katsottiin, että jatkossa valtiovarainministeriön JulkICT-osaston tulisi koordinoida omistamiaan hankkeita niin, että ne paremmin tukisivat toisiaan ilman päällekkäisyyksiä.

Suosituksien osalta väliarviointi totesi, että ohjelman viimeisen vuoden aikana tulisi painottaa meneillään olevien kehittämistoimien loppuunsaattamista, viestintää sekä keskustelua ohjelman jatkosta sekä valtiovarainministeriön sisällä että sidosryhmien kanssa. Jatkossa osalta selvitys myös suosittelee, että AuroraAI-ohjelman tyypillisissä kokeilevissa ja yhteiskehittämissä painottavissa ohjelmissa tulee jatkossa määritellä selkeät tavoitteet ja varmistaa, että ohjelman toimijat ja kumppanit tulkitsevat tavoitteet yhdenmukaisella tavalla. Selvitys myös tunnustaa, että AuroraAI-ohjelmassa on aloitettu tärkeä keskustelu tekoälyn eettisestä hyödyntämisestä julkisella sektorilla. Tämän keskustelun eteenpäin viemisen varmistaminen ja jo saatujen havaintojen ja luotujen suositusten laaja-alainen jakamisen varmistaminen tulisi linkittää osaksi ohjelman jatkon pohdintoja.

Väliarvioinnin havaintoja ja suosituksia on hyödynnetty ohjelman viimeisen toimintavuoden suunnittelussa. Ohjelman viimeinen vuosi tulee suositusten mukaisesti keskittyvään toimintasuunnitelman laadukkaaseen toimeenpanoon, viestinnän jäsentämiseen sekä ohjelmakauden jälkeisen ajan suunnitteluun sekä tuotosten ylläpidon ja jatkuvuuden varmistamiseen.

9 Korjaavat toimenpiteet vuodelle 2022

Toimintavuoden 2021 osalta keskeisimpänä onnistumisena voidaan pitää sitä, että sekä AuroraAI-verkon että AuroraAI-toimintamallin kehittämistyö on saatu vauhdikkaasti käyntiin sekä tehostettua toimeenpanoa.

Merkittävimmiten painopisteiksi vuoden 2022 osalta on tunnistettu, että oikeilla raiteilla olevaa toimeenpanoa tuetaan yhä jäsentyneemmällä projektinhallinnalla sekä vahvalla viestinnällisellä painotuksella. Vuoden 2022 toimeenpanossa korostetaan enenevässä määrin AuroraAI-verkon osalta arvopaketti johtamista sekä viestinnän koordinaatiota yhdessä kehittämiseen liittyvien avaintoimijoiden ja sidosryhmien kanssa. Viestinnästä muotoillaan aiempaa suunnitelmallisempaa ja yhteensovitumpaa hankkeen eri osa-alueiden kesken. Lisäksi valtiovarainministeriön AuroraAI-tiimin työskentelyä ja koordinaatiota vahvistetaan ottamalla käyttöön tiimin johtamisessa uusia työkaluja liittyen toimenpiteiden valmisteluun, suunnitteluun ja aikataulutukseen. Tavoitteena on tuottaa selkeämpi kokonaisnäkymä hankkeen etenemisestä sekä ohjelmajohtolle, JulkICT-osaston johtolle että hankkeen sidosryhmille.

Lisäksi OsaKe-toteutusten osalta tunnistettiin, että yleisille esimerkiksi tekoälyä ja ihmiskeskeisyyttä koskeville oppimissisällöille vaikuttaa olevan käyttäjämäärien perusteella melko vähäinen kysyntä. Osin tästä johtuen OsaKe-kokonaisuus sulautetaan osaksi AuroraAI-verkon ja AuroraAI-toimintamallin toteutusta ja viestintää.

Vuoden 2022 avaintavoite on saattaa ohjelma toimintasuunnitelman mukaisesti, laadukkaasti ja hyvää projektinhallintaa noudattaen päätökseensä vuoden loppuun mennessä. Samalla varmistetaan ohjelman tuotosten ylläpito ja niiden jatkumisen edellytykset vuodesta 2023 eteenpäin koskien rahoitusta (Digi- ja väestötietovirasto), liiketoimintamalleja (DigiFinland Oy) sekä toimintamallissa tehdyn kehittämisen jatkuvuutta.